

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

20 14 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КОРЕКЦІЙНА ОСВІТА» І ПЕДАГОГІЧНА
ДЕОНТОЛОГІЯ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки **6.010105 «Корекційна освіта (Логопедія)»**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення **Інститут людини**

(назва інституту, факультету, відділення)

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» для студентів за напрямом підготовки «Корекційна освіта (Логопедія)».

Розробники: Т. В. Мельніченко, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “28” серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О. В. Мартинчук)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
<i>Структура програми навчальної дисципліни</i>	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
<i>III. Програма</i>	
Змістовий модуль I. Я - студент	8
Змістовий модуль II. Особливості діяльності логопеда	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія»	11
V. Плани семінарських занять	12
VI. Завдання для самостійної роботи	14
<i>Картка самостійної роботи студента</i>	
VII. Індивідуальна науково-дослідна робота	17
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	19
IX. Методи навчання	20
X. Методичне забезпечення курсу	21
XI. Рекомендована література	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальності «Корекційна освіта (логопедія)» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта (логопедія)», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» підготовлений для студентів за спеціальністю «Корекційна освіта (логопедія)».

Мета даного навчального курсу - допомогти студентам опанувати основні питання самоорганізації, навчальної діяльності у вищому навчальному закладі; ознайомити студентів із сутністю логопедичної діяльності, сформуванню гуманістично орієнтований професійний світогляд майбутнього логопеда.

Завдання курсу:

- аналіз системи організації навчального процесу у вищому навчальному закладі;
- ознайомлення з основними формами організації навчання, особливостями самостійної роботи студента;
- формування і розвиток навички самоорганізації навчальної діяльності студента у вищому навчальному закладі;
- вивчення та аналіз характеру професійної діяльності логопеда.

При вивченні курсу «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» студенти повинні оволодіти широким спектром **вмінь та навичок**:

- самоорганізовувати навчальну діяльність;
- визначати актуальні проблеми психолого-педагогічної та спеціальної (логопедичної) діяльності та пошуку шляхів їх вирішення;
- орієнтуватися в загальнодидактичних, спеціальних та логопедичних поняття;
- аналізувати стан сучасної логопедичної та психолого-педагогічної допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями на основі теоретичного опрацювання спеціальної літератури;

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 72 год., із них: 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 36 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль. Вивчення студентами навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	галузі знань 0101 Педагогічна освіта	Нормативна
	напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (Логопедія)»	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		1-й
Загальна кількість годин – 72		Семестр
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
		16 год.
		Семінарські
		12 год.
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
4 год.		
Вид контролю		
	залік	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Я - СТУДЕНТ									
1.	Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка	8	4	2		2		4	
2.	Особливості студентської діяльності, засоби її оптимізації	9	5	2		2	1	4	
3.	Кредитно-модульна система організації навчального процесу	4	2	2				2	
4.	Самоорганізація студента як базова умова успішного навчання. Методи і прийоми роботи з інформацією	9	5	2		2	1	4	
Разом		32	16	8	0	6	2	14	2
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДА									
5.	Специфіка професійної діяльності логопеда	7	2	2				5	
6.	Професійний портрет логопеда	10	5	2		2	1	5	
7.	Етапи професійного зростання логопеда	10	4	2		2		6	
8.	Компетентнісні виміри майбутньої професії	11	5	2		2	1	6	
Разом		40	16	8	0	6	2	22	2
Разом за навчальним планом		72	32	16	0	12	4	36	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Я - СТУДЕНТ

Лекція 1. Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка (2 год.)

Етапи становлення ідеї університету. Історія розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка. Структура університету. Життєвий шлях Б. Д. Грінченка, чие ім'я носить Університет.

Семінарське заняття 1. Ім'я Бориса Грінченка – в назві університету. (2 год.)

Основні поняття теми: університет, учительські курси, Інститут підвищення кваліфікації, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Рекомендована література: 10, 12, 18, 33, 41

Лекція 2. Особливості студентської діяльності, засоби її оптимізації (2 год.)

Соціальний статус студента. Особливості навчання студентів-першокурсників у вищому навчальному закладі. Об'єктивні та типові проблеми, шляхи їх вирішення. Ефективність ділового спілкування викладача та студента. Права та обов'язки студентів-грінченківців. Студентська група як різновид соціально організованої групи людей, етапи її становлення.

Семінарське заняття 2. Особливості групової роботи. (2 год.)

Основні поняття теми: Студент, студентство, соціальний статус студента, самооцінка, професійне самовизначення, права та обов'язки студентів, студентська академічна група, лідер, конфліктна ситуація, конфлікт, мета діяльності.

Рекомендована література: 1, 5, 10, 12, 18, 21, 22, 23, 26, 33, 38, 41

Лекція 3. Кредитно-модульна система організації навчального процесу (2 год.)

Структура та зміст вищої педагогічної освіти. Індивідуальний навчальний план студента. Форми організації навчання: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка і контрольні заходи. Основні види навчальних (аудиторних занять): лекція, лабораторне, практичне, семінарське та індивідуальне заняття, консультація. Роль і місце самостійної роботи у засвоєнні студентом навчального матеріалу. Контроль, облік та оцінка знань – найважливіший засіб керування навчальним процесом, якістю навчання та навчальною працею студента. Загальні критерії оцінки знань студентів. Кредитно-модульна система оцінювання знань.

Основні поняття теми: Болонський процес, Європейська культурна конвенція, кредит, навчальний план, навчальна програма, змістовий модуль, індивідуальний навчальний план студента, вищий навчальний заклад, форми організації навчання, аудиторні заняття, лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація, самостійна робота студента, контроль, облік та оцінка знань, модульно-рейтингова система оцінювання знань.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 18, 22, 23, 26, 33, 38, 41

Лекція 4. Самоорганізація студента як базова умова успішного навчання. Методи і прийоми роботи з інформацією (2 год.)

Особливості організації власного часу. Самоспостереження. Стратегії самоорганізації та організації власного часу. Культура навчальної праці студента – уміння планувати навчальну роботу, володіння прийомами економії часу, техніка розумової праці, гігієна розумової праці. Формування навичок слухання, читання конспектування. Особливості конспектування лекцій. Види конспектування. Форми й види усного та писемного мовлення. Ефективність ділового спілкування викладача та студента.

Семінарське заняття 3. Методи і прийоми роботи з інформацією. (2 год.)

Основні поняття теми: самоспостереження, аналіз, самоорганізація, культура навчальної праці студента, прийоми економії часу, гігієна розумової праці, комунікація, аудіювання, усне та писемне мовлення, монолог, діалог, полілог, виступ, промова, доповідь, дискусія, диспут, читання, (ознайомлювань, вибіркове, вивчальне), тематичні виписки, тези, конспект, есе, реферат, письмові творчі роботи, список джерел.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 18, 22, 23, 26, 33, 38, 41

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДА

Лекція 5. Специфіка професійної діяльності логопеда (2 год.)

Основні види професійної діяльності логопеда: навчально-вихована, діагностико-аналітична, корекційно-розвивальна, соціально-педагогічна, науково-методична, консультативна, культурно-просвітницька, організаційно-управлінська. Типові професійні завдання кожного виду професійної діяльності логопеда. Функції професійної діяльності логопеда, які фахівець здійснює в процесі професійної діяльності. Посадові обов'язки, права та відповідальність фахівця.

Основні поняття теми: логопед, види професійної діяльності, навчально-вихована, діагностико-аналітична, корекційно-розвивальна, соціально-педагогічна, науково-методична, консультативна, культурно-просвітницька, організаційно-управлінська, функції фахівця, права та обов'язки, посадова інструкція, відповідальність.

Рекомендована література: 6, 9, 13, 15, 24, 25, 28, 35, 37

Лекція 6. Професійний портрет логопеда (2 год.)

Самодіагностика та діагностика професійного вибору особистості. Основні психодіагностичні методики, що сприяють ефективному вибору майбутньої професії. Характеристика поняття «професіограма». Структура професіограми логопеда, її основні розділи: зміст діяльності та психологічна характеристика професії та основні вимоги до професії. Модель сучасного фахівця з логопедії.

Семінарське заняття 4. Характеристика логопеда, його професійний портрет. (2 год.)

Основні поняття теми: професія, професіограма, професійне самовизначення, психодіагностичні методики, модель фахівця.

Рекомендована література: 6, 9, 13, 15, 24, 25, 28, 35, 37

Лекція 7. Етапи професійного зростання логопеда (2 год.).

Основні освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти: молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст та магістр; наукові ступені: кандидат наук, доктор наук; вчені ступені: старший науковий співробітник, доцент, професор. Суть процесу неперервної освіти: суть поняття, основні функції та принципи. Підготовка фахівця з логопедії в умовах вищого навчального закладу. Процес самовдосконалення та підвищення кваліфікації логопеда.

Семінарське заняття 5. Професійне становлення майбутнього фахівця (2 год.)

Основні поняття теми: освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти, молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр, науковий ступінь, вчене звання, кандидат наук, доктор наук, старший науковий співробітник, доцент, професор, неперервна освіта, основні галузі корекційної освіти, самовдосконалення, самоосвіта, самовиховання, самосвідомість, самопізнання, підвищення кваліфікації.

Рекомендована література: 3, 6, 9, 11, 24, 25, 28, 30, 35

Лекція 8. Компетентнісні виміри майбутньої професії (2 год.).

Компетенції та компетентність професійної діяльності. Особливості професійної компетентності фахівця з логопедії. Науковці, які досягли значних результатів у розвитку сучасної логопедії.

Семінарське заняття 6. Характеристика професійної компетентності логопеда (2 год.)

Основні поняття теми: компетенція, компетентність, професійна компетентність, професійні якості логопеда, відомі персоналії сучасної логопедії.

Рекомендована література: 3, 6, 9, 11, 24, 25, 28, 30, 35

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія»

Разом 72 год., із них: 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 36 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль, підсумковий контроль – залік.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Я – студент				Особливості діяльності логопеда			
	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка (1 бал)	Особливості студентської діяльності, засоби її оптимізації (1 бал)	Кредитно-модульна система організації навчального процесу (1 бал)	Самоорганізація студента як базова умова успішного навчання. Методи і прийоми роботи з інформацією (1 бал)	Специфіка професійної діяльності логопеда (1 бал)	Професійний портрет логопеда (1 бал)	Етапи професійного зростання логопеда (1 бал)	Компетентнісні виміри майбутньої професії (1 бал)
Теми семінарських занять	Ім'я Бориса Грінченка – в назві університету	Особливості групової роботи		Методи і прийоми роботи з інформацією	Характеристика логопеда, його професійний портрет		Професійне становлення майбутнього фахівця	Характеристика професійної компетентності логопеда
	3+15 балів				3+15 балів			
Самост. робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)
ІНДЗ	30 балів (здається наприкінці курсу)							
Види поточ. контр.	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			
Підсумк. контр.	<i>залік</i>							

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Я – СТУДЕНТ

Тема 1. Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка **Семінарське заняття 1. Ім'я Бориса Грінченка – в назві університету. (2 год.)**

План заняття:

- I. Робота в малих групах з подальшою презентацією матеріалу:
  1. Феномен Бориса Грінченка.
  2. Педагогічна діяльність Бориса Грінченка.
  3. Літературна, видавнича та фольклористична діяльність Бориса Грінченка.
  4. Просвітницька діяльність Бориса Грінченка.
  5. Етапи становлення ідеї Київського університету імені Бориса Грінченка.
  6. Історія розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка.
  7. Структура університету.
  8. Життєвий шлях Б. Д. Грінченка, чиє ім'я носить Університет.

Рекомендована література: 10, 12, 18, 33, 41

Тема 2. Особливості студентської діяльності, засоби її оптимізації **Семінарське заняття 2. Особливості групової роботи. (2 год.)**

План заняття:

- I. Робота в малих групах з подальшою презентацією матеріалу:
  1. Соціальний статус студента.
  2. Особливості навчання студентів-першокурсників у вищому навчальному закладі.
  3. Об'єктивні та типові проблеми, шляхи їх вирішення.
  4. Ефективність ділового спілкування викладача та студента.
  5. Права та обов'язки студентів-грінченківців.
  6. Студентська група як різновид соціально організованої групи людей, етапи її становлення.

становлення.

Рекомендована література: 1, 5, 10, 12, 18, 21, 22, 23, 26, 33, 38, 41

Тема 4. Самоорганізація студента як базова умова успішного навчання. Методи і прийоми роботи з інформацією

Семінарське заняття 3. Методи і прийоми роботи з інформацією. (2 год.)

План заняття:

- I. Робота в малих групах з подальшою презентацією матеріалу:
  1. Основні етапи сприймання та осмислення навчальної інформації.
  2. Особливості роботи з книгою. Види читання.
  3. Основні техніки запам'ятовування.
  4. Пошук інформації соціально-педагогічного спрямування в Інтернет.
  5. Особливості організації власного часу (стратегії самоорганізації та організації власного часу).
  6. Культура навчальної праці студента – уміння планувати навчальну роботу, володіння прийомами економії часу, техніка розумової праці, гігієна розумової праці.
  7. Формування навичок слухання, читання конспектування (особливості, види конспектування).
  8. Форми й види усного та писемного мовлення.
  9. Ефективність ділового спілкування викладача та студента.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 18, 22, 23, 26, 33, 38, 41

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДА

Тема 6. Професійний портрет логопеда

Семінарське заняття 4. Характеристика логопеда, його професійний портрет. (2 год.)

План заняття:

I. Робота в малих групах з подальшою презентацією матеріалу:

1. Професійна діяльність. Її суть і зміст.
2. Основні види професійної діяльності логопеда. Їх характеристика.
3. Функції, посадові обов'язки та права логопеда.
4. Сутність понять «професія», «професійний вибір» та «професійне самовизначення».
5. Складові свідомого вибору професії. Їх характеристика.
6. Поняття «професіограма». Основні складові професіограми. Їх характеристика.
7. Модель підготовки фахівця освітньої сфери.

Рекомендована література: 6, 9, 13, 15, 24, 25, 28, 35, 37

Тема 7. Етапи професійного зростання логопеда

Семінарське заняття 5. Професійне становлення майбутнього фахівця. (2 год.)

План заняття:

I. Робота в малих групах з подальшою презентацією матеріалу:

1. Етапи професійного зростання фахівця.
2. Освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти України. Їх сутність.
3. Наукові ступені та вчені звання.
4. Зміст поняття «неперервна освіта». Етапи її становлення в Україні.
5. Особливості професійної підготовки фахівців з логопедії в умовах вищого навчального закладу.
6. Процес самовдосконалення особистості в освітньому процесі.
7. Система підвищення кваліфікації фахівця в Україні.

Рекомендована література: 3, 6, 9, 11, 24, 25, 28, 30, 35

Тема 8. Компетентнісні виміри майбутньої професії

Семінарське заняття 6. Характеристика професійної компетентності логопеда (2 год.)

I. Робота в малих групах з подальшою презентацією матеріалу:

План заняття:

1. Сутність понять «компетентність» та «компетенції» в науковій літературі.
2. Професійна компетенція. Її сутність і зміст.
3. Особливості професійної компетентності логопеда.
4. Особистісні якості логопеда.

Рекомендована література: 3, 6, 9, 11, 24, 25, 28, 30, 35

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Я - СТУДЕНТ

Тема: Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка – 4 год.

1. Виконати завдання 1-3 до розділу «Мій університет» на ст. 21-22 з навчального посібника «Я – студент» (див. Я – студент : навч. посіб. / [Жильцов О.Б., Караман С. О., Левітас Ф.Л., Линьов К. О. та ін. ; За заг. ред. Огнев'юка В. О.] – К. : Київськ. Ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 224 с.)

Рекомендована література: 10, 12, 18, 33, 41

Тема: Особливості студентської діяльності і засоби її оптимізації – 4 год.

1. Виконати завдання 1, 4 до розділу «Я студент» на ст. 62-64 з навчального посібника «Я – студент» (див. Я – студент : навч. посіб. / [Жильцов О.Б., Караман С. О., Левітас Ф.Л., Линьов К. О. та ін. ; За заг. ред. Огнев'юка В. О.] – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 224 с.)

Рекомендована література: 1, 5, 10, 12, 18, 21, 22, 23, 26, 33, 38, 41

Тема: Кредитно-модульна система організації навчального процесу – 2 год.

1. Виконати тест до теми «Я навчаюсь за кредитно-модульною системою» на ст. 89-90 навчального посібника «Я – студент». (див. Я – студент : навч. посіб. / [Жильцов О.Б., Караман С. О., Левітас Ф.Л., Линьок К. О. та ін. ; За заг. ред. Огнев'юка В. О.] – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 224 с.)

Рекомендована література: 1, 2, 5, 18, 22, 23, 26, 33, 38, 41

Тема: Самоорганізація студента як базова умова успішного навчання. Методи і прийоми роботи з інформацією. – 4 год.

1. Виконати тест до теми «Я – в інформаційному середовищі університету» на ст. 156 навчального посібника «Я – студент» (див. Я – студент : навч. посіб. / [Жильцов О. Б., Караман С. О., Левітас Ф.Л., Линьов К. О. та ін. ; За заг. ред. Огнев'юка В. О.] – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 224 с.)

Рекомендована література: 1, 2, 5, 18, 22, 23, 26, 33, 38, 41

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДА

Тема: Специфіка професійної діяльності логопеда - 5 год.

1. Виконати тести до розділів «Логопед моя майбутня професія» та «Специфіка професійної діяльності логопеда» на ст. 21-22, 43-44 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

2. Виконайте завдання 1-3 до розділу «Логопед моя майбутня професія» на ст. 22 та завдання 1-4 до розділу «Специфіка професійної діяльності логопеда» на ст. 44 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

Рекомендована література: 6, 9, 13, 15, 24, 25, 28, 35, 37

Тема: Професійний портрет логопеда – 5 год.

1. Виконати тести до розділу «Професійний портрет логопеда» на ст. 70-72 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

2. Виконайте завдання 1 до розділу «Професійний портрет логопеда» на ст. 72 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

Рекомендована література: 6, 9, 13, 15, 24, 25, 28, 35, 37

Тема. Етапи професійного зростання логопеда – 6 год.

1. Виконати тести до розділу «Етапи професійного зростання логопеда» на ст. 113-114 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

2. Виконайте завдання 1-3 до розділу «Етапи професійного зростання» на ст. 113-114 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

Рекомендована література: 3, 6, 9, 11, 24, 25, 28, 30, 35

Тема. Компетентнісні виміри майбутньої професії – 6 год.

1. Виконати тести до розділу «Компетентнісні виміри професії» на ст. 141-142 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

2. Виконайте завдання 1-2 до розділу «Компетентнісні виміри професії» на ст. 142 з навчально-методичного посібника «Вступ до спеціальності: логопедія» (див. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.)

Рекомендована література: 3, 6, 9, 11, 24, 25, 28, 30, 35

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Я – СТУДЕНТ		
Тема: Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка – 4 год.	семінар, модульний контроль, індивідуальне заняття, залік	5
Тема: Особливості студентської діяльності і засоби її оптимізації – 4 год.		5
Тема: Кредитно-модульна система організації навчального процесу – 2 год.		5
Тема: Самоорганізація студента як базова умова успішного навчання. Методи і прийоми роботи з інформацією. – 4 год.		5
Змістовий модуль ІІ. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДА		
Тема: Специфіка професійної діяльності логопеда - 5 год.	семінар, модульний контроль, індивідуальне заняття, залік	10
Тема: Професійний портрет логопеда – 5 год.		10
Тема. Етапи професійного зростання логопеда – 6 год.		10
Тема. Компетентнісні виміри майбутньої професії – 6 год.		10
<i>Разом 36 год.</i>		<i>Разом: 60 балів</i>

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідницька робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНЗ) з курсу «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» – це вид навчально-дослідницької роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

З курсу «Вступ до спеціальності» передбачено науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) з публічною презентацією – **30 балів**.

Орієнтовна структура ІНЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	15 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	5 бали
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	20-30	Відмінно
Достатній	11-19	Добре
Середній	6 - 10	Задовільно
Низький	0-5	Незадовільно

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни
«Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія»**

1. «Особливості адаптації студента до вузівського навчання».
2. «Основні етапи сприймання та осмислення навчальної інформації».
3. «Пізнавальна діяльність студентів як основа їх розумового розвитку».
4. «Самостійна робота студентів. Умови ефективності організації самостійної роботи».
5. «Актуальні питання логопедичної діяльності в Україні».
6. «Особливості діяльності логопеда в освітньому закладі».
7. «Наукова діяльність провідних діячів логопедії» (фахівець з логопедії на вибір студента)

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студента-бакалавра з дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія»

Вид діяльності	Бал	∑ балів
1. Відвідування лекцій	1	8 x 1 = 8
3. Відвідування семінарських занять	1	6x 1 = 6
4. Виконання семінарських занять	15	2x 15 = 30
6. Самостійна робота	5	12x 5 = 60
7. Виконання мод. контр. роботи	25	2x 25 = 50
8. ІНДЗ	30	30
РАЗОМ БАЛІВ		184
РОЗРАХУНОК КОЕФІЦІЄНТУ		184:100 = 1,84

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента-бакалавра застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студента

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента-бакалавра на семінарських, практичних заняттях, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні:* лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні:* вправи.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:** індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ Я – студент : навч. посіб. / [Жильцов О. Б., Караман С. О., Левітас Ф.Л., Линьов К. О. та ін. ; За заг. ред. Огнев'юка В. О.] – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 224 с.
- ✓ Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- ✓ контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Айзенк Г. Проверьте свои способности / Пер.с англ. А.Н.Лука, И.С.Хорола. Предисл. И.С.Хорола. – 2-е изд. – Рига: Виеда, 1992. – 176 с.
2. Батаршев А. В. Психодиагностика способности к общению, или Как определить организаторские и коммуникативные качества личности. – М. : ВЛАДОС, 1999. – 176 с.
3. Березовська Л. І. Самовиховання та саморегуляція особистості: навч. посіб. / Л. І. Березовська – К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. – 168 с.
4. Браун Л. Имидж – путь к успеху. – СПб: Питер Пресс, 1996. – 288 с. – (Серия «Сам себе психолог»).
5. Вуджек Т. Тренировка ума. – СПб: Питер Пресс, 1996. – 288 с. – (Серия «Сам себе психолог»)
6. Гонеев А. Д. Основы коррекционной педагогики : [учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений] / А. Д. Гонеев, Н. И. Лифинцева, Н. В. Ялпаева; под. ред. В. А. Сластенина. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 280 с.
7. Гончарова Н. О. Основы професійної орієнтації : навч. посіб. / О. П. Гончарова ; за ред. В. Ф. Моргуна.– К. : Видавничий дім «Слово», 2010. – 168 с.
8. Горбунова М. В. 333 современные профессии и специальности : 111 информационных профессиограмм / М. В. Горбунова, Е. В. Кирилюк. – Изд. 2-е, доп. и перераб. – Ростов н/Д : Феникс, 2010. – 443 с.
9. Довідник учителя-логопеда / [авт.-упор. С. М. Лупінович] – Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 112 с.
10. Дрю С., Бингхэм Р. Искусство быть студентом. Руководство по навыкам обучения. Перевод с англ. М.: НІРРО, 2004. – 302 с.
11. Елецкая О. В. Организация логопедической работы в школе / О. В. Елецкая, Н. Ю. Горбачевская – М. : ТЦ Сфера, 2007. – 192 с.
12. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2003.

13. Закон України про загальну середню освіту [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.mon.gov.ua/laws/Zakon_651.doc
14. Закон України про освіту [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=1060-12>
15. Закон України про охорону здоров'я [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=2402-14>
16. Иванова Ю. В. Дошкольный логопункт : документация, планирование и организация работы / Ю. В. Иванова – М. : Издательство ГНОМ и Д, 2008. – 160 с.
17. Кабінет професійної орієнтації в школі : методичні рекомендації / [авт. В. В. Синявський]. – К. : 2004. – 32 с.
18. Калашнікова С. А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С. А. Калашнікова. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.
19. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_021
20. Конституція України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
21. Крижанская Ю.С., Третьяков В.П. Грамматика общения. – 2-е изд. – М.: Смысл; Академический проспект, 1999. – 279 с.
22. Кузьмина Н. В. Профессионализм личности преподавателя и мастера производственного обучения / Н. В. Кузьмина - М. : Высшая школа, 1990. – 84 с.
23. Ламах Е.Б., Марданеко В.В., Міненко Т.О., Чесноков А.В. Мистецтво публічних дебатів: - К.: Центр «Дебати», 2002. – 84 с.
24. Логопедия : учеб. для студ. дефектол. фак. пед. высш. учеб. заведений / под. ред. Л. С. Волковой. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ВЛАДОС, 2002. – 680 с.
25. Мельніченко Т. В. Вступ до спеціальності : логопедія. Модуль 2 : навч.-метод. посіб. / Т. В. Мельніченко. – 2-ге вид., доопр. та доповн. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 184 с.
26. Мостова І. Першокурснику: поради психолога. – К., 2000. Гуманістична психологія: Антологія. У 3-х т. – К., 2
27. Наказ Міністерства освіти про затвердження положення про логопедичні пункти системи освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0059-93>
28. Настольная книга логопеда : справ. - метод. пособие / [авт. – сост. Л. Н. Зуева, Е. Е. Шевцова] – М. : АСТ : Астрель, 2009. – 398 с.
29. Неперервна професійна освіта : філософія, педагогічні парадигми, прогноз: Монографія / В. П. Андрущенко, І. А. Зазюн, В. Г. Кремінь, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєва, Я. В. Цехмістер, О. В. Чалий / За ред. В. Г. Кременя. – К. : Наукова думка, 2003. – 853 с.
30. Поваляева М. А. Полный справочник : настольная книга логопеда / М. А. Поваляева – М. : АСТ : Астрель : Полиграфиздат, 2010. – 608 с.
31. Практикум по психологии менеджмента и профессиональной деятельности / Под. ред. Г. С. Никифорова, М. А. Дмитриевой, В. М. Снеткова. – СПб. : Речь., 2001. – 2001. – 448с.
32. Професійна орієнтація та працевлаштування молоді : інформаційно-методичний вісник. Випуск 1 / [Автори-укладачі: О. С. Романцов, Т. В. Горбоніс, О. Б. Бойсюк, Л. В. Демкович, В. І. Уруський]. – Тернопіль, 2001. – 78 с.
33. Самоорганизация студентов первого курса: Учеб. Пособие / П. Е. Рыженков, Е. В. Марусова, Л. М. Хаславская и др.; Под ред. П. Е. Рыженкова. — Новосибирск: Изд-во Новосиб. Ун-та, 1990. — 120 с.
34. Самоукина Н.В. Игры, в которые играют. Психологический практикум. Дубна.: «Феникс+», 2000. – 128 с.

35. Синьов В. М. Основи дефектології : [навч. посіб.] / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К. : Вища школа, 1994. – 143 с.
36. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / [упоряд.: О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола, З. Г. Зайцева та ін.] ; за ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук, С. В. Толстоухової. – К. : УДЦССМ, 2000. – 260 с.
37. Степанова О. А. Справочник учителя-логопеда ДООУ / О. А. Степанова – М. : ТЦ Сфера, 2009. – 224 с.
38. Фопель К. Создание команды: Психологические игры и упражнения / Пер.с нем. – М.:Генезис, 2003. – 400 с.
39. Хрестоматия по логопедии (извлечения и тексты) : [учеб. пособ. для студ. высш. и сред. спец. пед. учеб. завед.] : в 2 тт. Т. II / [под. ред. Л. С. Волковой и И. В. Селиверстова] – М. : ВЛАДОС, 1997. – 656 с.
40. Хрестоматія з логопедії : навч. посіб. / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К. : КНТ, 2006. – 360 с.
41. Я – студент : навч. посіб. / [Жильцов О. Б., Караман С. О., Левітас Ф.Л., Линьов К. О. та ін. ; За заг. ред. Огнев'юка В. О.] – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 224 с.

Робоча програма навчального курсу**"ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КОРЕКЦІЙНА ОСВІТА» І ПЕДАГОГІЧНА
ДЕОНТОЛОГІЯ"**

Укладач: Тетяна Василівна Мельніченко, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія». Програма навчальної дисципліни. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 23 с.